* Զայս Թուղթս ասեն յե
տեւ Կիւրղի յետ
Թղթոյն ·

* Սրբոյն Ներսիսի Լամբ-
րոնացւոյ առաջնորդի · Թուղթ
առ Լամբրոնացւոյն Լեւոն թագա
ւորն · Յաղագս Ս...
...
...
...

ԱՅՍՊԷՍ

վարկանէի թէ
ամ ընդունայնութիւ
բոլորից որչափ և իցեն
հերձուածողք՝ լռեալ
դադարեցան, ՚ի լինել մե
ծի ժողովոյն Նիկիոյ ·
քանզի որ ՚ի նմա Հարցն
ըստ Ածեղէն գրոց խոս
տովանեալ եղև հաւատ՝
բաւական էր առ ՚ի վա
նումն ամենից անպարշ
տութեց · և ի հաստատու
թի որ ՚ի քո՞ն բարեպաշտ

հաւատոյ · * Քանզի
սակս այսորիկ և այժմ
՚ի զանազան տեղիս եղեւ
ժողովոց, ՚ի գաղիեա՛,
և ՚ի սպանիա, և ՚ի մեծն
հռոմ, բազմորից ՚ի միասին
գումարեալք՝ զայնոսիկ
որք ՚ի ծածուկ զարիոսին
խորհին, զօքսէնդիոսի՛
ասեմ, և զմակեդոնեա
ցին, և զուրսակիոս, և
զվաղենտինոս, և զգայի
ոս սպանիացի · ամ միա
բանութբ ոչ առ ՚ի միոյ
Հոգւոյ շարժեալք նզո
վեցին ·

* Եւ գրեցին յամ ու
րեք յաղագս այսպի
սեացս ոչ զմոռանալ ածի
ցեն իւրեանց իմանալ
անուանս ժողովոց · և ոչ
մի Կաթուղիկէ եկեղե
ցւոյ ժողով անուանել ·
բայց միայն զեղեալն ՚ի
Նիկիայ յաղթող զամ
հերձուածողաց · և մա
նաւանդ արիանոսաց ·
վ՚որոյ և ժողովն իսկ
եղև : * Զիարդ ապա
դարձեալ յետ

յետ այսորիկ և այս չափ իրաց գրել և յուղել զ մանկ ձեռնարկեն.

* Իսկ արդ եթէ յարիանոսացն իցեն, ոչ ինչ է զարմանալի. քանզի ըզհակառակ ինքեանց գրեալսն անգոսնիցեն: * Զոր օրինակ հեթանոսք լսելով ՝ի մէնջ թէ՝ կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են, գործք ձեռաց մարդկան, յիմարութի՝ կարծեն զյաղագս խաչին վարդապետութին.

* Ապա եթէ ՝ի կարծելեացն ուղիղ հաճոյ են սիրելն առ ՝ի հոգն ծանուցելոյն գոն. ոյք ՝ի ձեռն բազմախուզութե անդր ՝ի նմ շըրջել կամեցեալք, ոչ այլ ինչ առնեն, բայց ըստ գըրեցելումն՝ ընկերին արբուցանեն հրապոյր պղտորս. բանակռուեալք յոչ ինչ պէտս առ ՝ի կործանումն լսողաց.

Բ

Զայս այսպէս համարի պեալ առ ՝ի քում մէ ածպաշտութենէ ներգործեալ գրեալսն՝ զոր ոչ էր պարտ գրել. ոչ զի ինչ յիշատակ այսոցիկ լինիցի. * Քանզի ոչ իսկ լըւաւ զայսպիսի ուրեք. կամ ոչ ուսոյց, կամ ուսաւ. վն զի օրէնք ասէ ՝ի սիոնէ՝ ելցեն, և բան Տեառն յերուսաղէմէ՝.

* Իսկ ուսուցել. որ դըժոխք զգայռեցին միանական ասել զառ ՝ի Մարիամայն մարմինն բանի Ածութենն.

* Կամ թէ Բանն ՝ի մարմին և յոսկերս և՝ի մաղ շրջեցաւ, և՝ի բոլոր իսկ մարմին. և այլայլեցաւ յիւրմէ բնութենէն.

* Ո՞վ իսկ լըւաւ յեկեղեցւոջ կամ բնաւ ՝ի քրիստոնէից, եթէ դըրութբ, և ոչ բնութբ մարմին ըզգեցաւ տր.

դձղբ Կամ

*Կամ ո՞վ այս չափ ան
պարշտեալ. ո՟պ զի ասել
միանգամայն և խոկալ իսկ՝
եթէ նոյն ինքն Բանն
հայրենականն հօր Ա՟ծու
թեն թող փատեցա՟ւ. եւ
անկատար 'ի կատարելու
թենէ եղև.

* Իսկ կամ որ 'ի փայ
տին բևեռեալ ոչ
մարմին էր, այլ բոլորա
կերտօղն բնութե իմաս
տութե. * Ո՞վ իսկ լսե
լով, եթէ ոչ 'ի Մարիա
մայ էառ, այլ 'ի յինքենն
բնութենէ շրջեալ արար
իւր չարչարելի մարմին
բանն ա՟յ.

*Կամ ո՞ր քրիստոնէի
է ասել զայս.
կամ ո՞վ զան ա՟ծս զայս
իմացա՟ւ զանպարշտութի.
իբրև սոսկ միայն ըզմը
տա՟ւ ածել և ասել. թէ
որ 'ի Մարիամայ գոլ ա
սէ զտիրականն մարմին՝
ոչ եւս երրորդութի, այլ
չորրորդութի յԱ՟ծու
թին իմանայ. ո՟պ զի վ՟ս
այսորիկ որք այնպէս խոր
հին. բնութեն ա՟ծու
թեն ասել ըզմարմինն
զոր ըզգեցա՟ւ փրը
կիչն.

* Ոչ սոսկ դարձեալ փրա
խեցին ոմանք հաւա
սար կանխասացելոցն ան
պարշտութի. իբր զի ա
սել ոչ կրտսերագոյն զմար
մինն բանի ա՟ծութեն.
այլ մշտնջենաւորակից
գոլ նմա յարամիշտ, ո՟պ
թէ առ 'ի բնութէ իմաս
տութեանն ցուցանե
լոյ.

* Որպէս բնաւ իսկ
յուզել իշխեցին
ասացելք քրիստոնեայք
թէ՝ որ առ 'ի Մարիա
մայն յառաջ եկեալ ա՟ծ՝
Որդի բնութբ և էու
թբ է ա՟յ. իսկ ըստ մարմ
նոյ 'ի զաւակէ գա՟ւթի՝
է 'ի մարմնոյ սրբոյն Մա
րիամայ.

* Ոչ ք ապա այնպէս իշ
խեցին յանդըգնել.
ո՟պ զի ասել՝ քո՟ մարմնով

փ՟ձղփ՟ խա

*Սերինթոյն Աբիոնաւ
խաչեալ և չարչարեալ՝
ոչ գոլ տր և փրկիչ ե՛ւ
մծ և Որդի Հօր.
*Կամ որպէս քրիստո-
նեայք կամին կոչել
ոյք ասենն թէ ՚ի մարդ-
մբ ոպ առ մի ոք ի մար-
գարէից գոլ զԲանն.
այլ ոչ զնոյն ինքն լինել
մարդ առնլով մարմին ՚ի
Մարիամայ, այլ՝ այլ ոմն
գոլ զՔսն, և այլ զայ
Որդին և զԲանն. զոր
նախ քան զՄարիամ եւ
յառաջ քն զյաւիտեանս
Որդի եղեալ Հօր.
*Կամ որպէս կարեն լի-
նել քրիստոնեայք,
ոյք ասեն՝ այլ ոմն զորդին
և այլ զայ բանն.
*Այս ամ գոյր ՚ի գը-
րեալն ասացեալ զա-
նազանաբար. ունելով
զմի և զնոյն միտս յան
պարշտութի՝ հայեցեալ.
և յաղագս այսորիկ յու-
զելք դտէին զմիմեանս.
մեծարանեալք ՚ի վերայ
հարցն խոստովանութե

*Ա— Լուկիանոսն,
որ ի Նիկիայ եղեալ.
*Իսկ ես յոյժ զարմացայ
վն անսալոյն քոյոյ մծ-
պաշտութեդ. զի ոչ դա-
դարեցուցեր զասացօղսն
այսոցիկ. և զբարեպաշ-
տութեն առանդեսցես
նոցա հաւատ. զի յըն՞ել
կամ լուեալ դադարէին՝
կամ ընդ դիմաբանելք
ոպ հերձուածօղք կար-
ծիցին. *Մն զի յառաջ
ասացեալքդ՝ ոչ ձաւին
և լսելի են ՚իքրիստոնէ-
ից. օտար ամ օրինակաւ
է՝ և առաքելական վկա-
յութեն.
*Մն այսորիկ ապաւ-
էն յաղագս այսպի-
սեացս՝ մէրկ և յայտնի
արարի գրել ՚ի թղթիդ.
ոպ զի միայն լսելով ոք
տեսցէ զաւ ՚ի նմ ամօթն
և անպարշտութին. Այլ
թէ և պարտ ևս էր ՚ի
ձեռն յոլովից ամբաստա-
նել յանդիմանէաք զա-
նրդատու ՚ի իմացողացն
զայսոսիկ, այլ բարւոք և
դձլ բաւա

* Սրբոյն Պօղոսի

բաւականէ մինչև ցայս վայր լինիլ թղթոյս. եւ մի ինչ աւելի քան զայս գրել. * Քանզի այսպս յայտնաբար զեկուցեալ զվատթարսն՝ առաւել մերկացուցանել և քըննել ոչ է պարտ. զի մի վիճաբանիցն շատխօսութի կարծիցի. * Բայց միայն զայս պատասխանիս տանել առ այնպիսին և ասել թէ չամէ. զի ոչ է այս Կաթողիկէ եկեղեցւոյ. և ոչ հարքն զայս աւանդեցին Մեզ զի մի յաւելել յուղէ մերմէ պատճառս անամօթութեան իւրեանց կարկատեսցեն գտիչքն չարեաց, բարւոքէ սակաւ և սուղ ինչ առ ՚ի յածելէն գրոց յիշատակել. զի գէթ այսպէս պատկառեալք լռեալ դադարեսցին յաղտեղի այնոցիկ խորհրդոց. * Ուստի է ձեզ ասել ով այդպիսիքդ, մի

* Պօ– Նեստորիան.

ասնական գոլ զմարմինն բանի ածութենէն. քանզի բարւոքէ աստուստ սկանիլ. զի զայսոսիկ ծանուցանելով անպիտան գոլ, և այլն ամ այսպիսի ցուցցի. * Բարդ՝ յածելէն գրոց ոչէ գտանել. քանզի զած ՚ի մարդկեղէն մրմնի ՚իկուսէն լինիլ ասեն. * Մեզ և հարքն ժողովեալք ՚ի Նիկիայ՝ ոչ ըղ մարմինն, այլ զորդին ասացին միասնական հօր. իսկ զմարմինն ՚ի Մարիամայ ասացին գոլ դարձել ըստ գրոց. * Իսկ ապա թէ ուրանայք զոր ՚ի նիկիայ ժողովն, ով հերձուածողք զայդ ՚ի ներքս մուծանէք. * Կամ թէ կամիք որդիք հարցն լինիլ, մի՛ աւելիս խորհիք զոր նոքայն գրեցին. վս զի անտեղիս զձեզ աստուստ տեսանել. * Զի եթէ միանականէ բանն մարմնոյն որ

դ ձղէ յերկրէ

* Սրբոյն Աւետարանի
յերկրէ ունելով զբնու
թիւն, և միասնակա՛նն է ա
հա՛ բանն Հօր ըստ Հարցն
խոստովանութե . միա
նակա՞ն ապա ուրեմն է
և ինքն հայր մարմնոյն
եղելոյ յերկրէս. և զի՞
ես անգոսնէիք զարխա
նոսն ասելով զմրն սաս
ցուած , ասելովդ ձեր
զհայր միասնական սաս
ցուածոյ .

* Ես յայլ անպարշտ
ութի յեղափոխել
անկայք. ասելով՝ ՚ի մար
մին և յոսկերս և ՚ի ջիլս
և ՚ի բոլոր իսկ մարմնոյ
բնութի փոփոխեալ բա
նին՝ և այլայլել յիւրմէ
բնութենէն.

Քանզի ժամ է ձեզ յայտ
նել ասել զնա յերկրէս
գոլ. վա զի յերկրէս է
ոսկերաց և բոլանդակ
մարմնոյ բնութի . իսկ
ապա ո՞վ այս չափ անըզ
գամ՝ իբր զի և ըստ ին
քեան մարտնչելով. Ն
զի միասնական ասել ըզ

ԱՄ.

Առ Ապողինարիոն .
բանն մարմնոյն՝ այլ ա
այլ նշանակէ . իսկ ՚ի մար
մին փոփոխիլ՝ նորին բա
նին փոփոխումն երևու
թանալ .

* Ո՛վ ապա ձեզ ան
սացէ միայն և ձա
ռելով զայս. քան ըզ բո
լոր հերձուածս առաւել
յանպարշտութիս խոտո
րեցայք. զի թէ միասնա
կա՛նն է բանն մարմնոյն ,
աւելի է Մարիամայ յիշա
տակ և պէտք. կարելի՞
եղեալ և յառաջ քան ըզ
Մարիամ գոլ մարմնոյն՝
որ գունակ գոյ և բանն:

* Թէ բնա՜ ըստ ձեզ
միասնակա՛նն է մարմնոյն,
զի՞ իսկ բնա՜ պէտք է
ին բանին զալստեան. զի
զինքեա՞ն միասնականն
զգեցցի. կամ փոփոխել
յիւրմէ բնութէն մար
մին լինիցի. զի ոչ եթէ
զինքն ածուին առնու.
իբր զինքեան միասնա
կանն զգեցցի. * Քան
զի ոչ ինչ մեղանօր այ

* Սրբոյն Նարոնաւի

լոց մեղաց փրկութի ե
ղեալ կարիցէ. բանն զի
մարմին փոխեալ զինքն
յաղագս իւր մատուցէ
պատարագ և փրկեսցէ
զինքն. այլ ոչ է այսպէս.
քաւ և մի՛ լիցի. * Բան
զի զզաւակէն աբրահա
մու բուռն հարկանէ որպ
սաց առաքեալն. ուստի
պա՛րտ էր ըստ ամ̃ե եղ
բարց նմանիլ և առնուլ
զնմանն մեր մարմին.
* Վասն այսորիկ ճշմար
տապէս ապա յորջորջե
ցաւ Մարիամ մայր. զի
՚ի նմանէ՛ զայս առցէ. և
միացուցանել ընդ բա
նին որպ զիւր ինքեան՝
յաղգս մեր զնա մատու
ցէ. ուստի վս̃ այսորիկ
մարգ̃րէացաւ Եսայիաս
ասելով. ահա՛ Կոյսն
յղասցի և ծնցի որդի.
և Գբրլ առքցաւ առ նա,
ոչ որպ առ վայրապար կոյս՝
այլ խօսեցել առն. զի և
առ ՚ի խօսմանէն ցուցցէ
զմրիամ ճշմարտապս մրդ.

ԼԲ

* Նոյն Եպիփանու.

և ղծնունդն յիշատակե
լով դրոց և ասելով թէ՝
պատեաց ՚ի խանձարուրս.
և երանեին ըստինքն՝ ո
րով կաթնասուն եղև.
և մատուցաւ պատարագ
որպ բացողի զարգանդ ծը
նողի. * Նայս ամ̃ էին
ցուցք ծննդեն կուսին.
* Նաև Գաբրիէլ իսկ ըզ
գուշութբ̃ աւետարանեց
նմա ասելով. ոչ պար
զաբար որ ծնանելոցն է
՚ի քեզ. զի մի՛ արտա
քուստ մտեալ ՚ի նա մար
մին կարծիցի. այլ ՚ի
քէն. զի ՚ի նմանէն բնու
թբ ծնեալ լինի՝ հաւա
տասցի. և յայտնապէս
այսու զբնութին զեկու
ցանելով, որպ անկարելի
գոլ կուսի բերել ըստ
բանթորմամբ կաթն ոչ
ծնիցելոյ. * Նաւ անկա
րելի էր դարձեալ կա
թամբ կերակրել մար
մնով և ՚ի խանձարուրս
պատիլ ոչ նախկի բնու
թեամբ ծնիցելոյ.

դ̃ ճղէ * Սա՛

*Սերբոյն Աբռոնաւոյ

*Սա եղև ութօրէայ թլփ
փատեալ. *դ Սա Սի
մեօն 'ի գիրկս ընկալաւ.
*Սորա եղեալ մանուկ
աճեցաւ տասն և երկուց
եղեալ ամաց. և հասեալ
յերեսներորդ ամ' մկ
րտի և յայտնի Ածի.
Քանզի ոչ որպ ոմանք
կարծեցին նոյն ինքն
բնութի բանին փոխեալ
թլփատեցաւ. անայլայլե
լի գոլով և անփոփոխելի.
իւր իսկ փրկչին ասելով.
տեսէք' զի ես նոյնեմ,
և ոչ այլայլիմ. և Պօղոսի
դրձլ, յս քս' երեկ և
այսօր նոյն ինքն և յաւի
տեանս. *Այլ 'ի թլփա
տեալ մարմնումն' և 'ի
բարձեալ և ի կերակրել
և յաշխատեալ և 'ի փայ
տի բևեռեալ և չարչա
րեալ' էր անախտ և ան
մարմին բանն այ. *Սա է
որ 'ի գերեզմանի եդաւ,
յորժամ երթեալ քարո
զեաց որոց 'ի բանտի հո
գւոցն, որպ ասաց Պետ

*Ամ— Նոպիկոմին.

րոս. *Որև մանաւանդ
ծանուցանէ' ասողացն
յոսկերս և 'ի մարմին յե
ղաշրջիլ զբանն. զի թէ
այս էր' ոչ էին պէտք գե
րեզմանի. զի ինքն թե
րևս երթայր նոյն իսկ
մարմինն' շրջեալ բանն
քարոզել որոց 'ի դժոխս
ոգւոցն. *Արդ' ահա
մարմինն ոչ չոգաւ քա
րոզել' այլ բանն. քանզի
զմարմինն պատեալ յով
սեփայ կտաւով եդ 'ի նո
րում գերեզմանի իւրում.
և ցուցեալ եղև բոլո
րից, եթէ ոչ մարմին էր
բանն, այլ մարմին բա
նին. *Նա սա յարու
ցեալ 'ի մեռելոց. Թով
մաս շօշափեաց և ետես
զնշան բևեռացն որոց
համբեր. *Իսկ բանն տե
սանելով բևեռեալ յիւ
րում մարմինն, կարող
գոլով արգելուլ' ոչ ար
գել. այլ և իւրացուցա
նէր զ մարմնոյ իւրոյ որպ
զիւր բանն անմարմին.

Դձղը Սու

*Սրբոյն Նիւսացւոյ

*Ուստի և Միածնոյն չար
չարիլով առ 'ի խապաստանօ
րէն, որպէս իւր չարչա
րեալ ասէր զի՞ հարկա
նես զիս. *Նա անշօշա
փելի գոլ ըստ բնութ̄,
համայն ասէր, ըղ թի
կունս իմ ետու 'ի հար
ուածս. և զերեսս իմ ոչ
դարձուցի յամօթոյ թը
քանելեաց. *Քանզի
զոր ինչ մրդ̄կեղէնն չար
չ̄ իւր մ̄րմինբանին, զայս
ընդ նմին գոլով բանն
իւր համարէր եւ իսկ
յինքն վերաբերէր. զի
մեք բանի ած̄ութեանն
հաղորդիլ կարասցուք.
*Նա գոյր յոյժ հրաշա
փառ. զի ինքն էր որ չար
չարիւր, և ինքն որ ոչն
չարչարիւր. չարչարիւր
չարչարելեան̂ն. քանզի
իւր ինքեան չարչարիւր
մարմինն. և ինմին 'ի
չարչարելումն' էր իսկ ան
չարչարելեան̂ն. *Զի
բնութ̄ ած̄ երով բանն'
անչարչարելի է. և ինքն

*Ն̄- Լուսաւորչին.

անմարմինն, էր 'ի չարչա
րելումն մարմնի. և մար
մինն ունէր յինքեան'
զանչարչարելին բան,
ջնջիչ տկարութե̄ նորին
մրմնոյն. *Նունէր զայս,
և լինէր այսպէս, զի ըղ
մեր իւր ընկալեալ և
մատուցեալ 'ի զենումն
ջնջեալ ապականեսցէ.
և այնուհետև զիւրայ
նովքն պարապատեալ
զմեղ արասցէ. առաքելոյ
ասելով, պարտ է ապակա
նութ̄ես այժմիկ ըղ գե
նուլ զանապականութ̄ի.
և մահկանացուիս այժմիկ
զգենուլ զանմահութ̄ի.
*Ոչ առաջնքութեամբ
եղեալ այս, քան̂ և մի
լիցի. որպէս ոմանք կար
ծեցին. այլ ճշմարտու
թբ̄ եղեալ. զի մարդ լի
նելով փրկչին' բոլորի
մարդոյս փրկութի̄ եղև.
քանզի եթէ դրութ̄ էր
իմարմնի բանն ըստ նմ̄,
դրութ̄ ասացեալքն է
րևոյթ լոկ են. և կտանի
դ̄ ճղթ կար

*Սրբոյն Աթանասի

կարծեօք լինիլ փրկութի և յարութի մարդկան. ըստ մանիքական անպարշ տութեանն. *Այլ ոչ գոյր երևոյթ փրկութին մեր. և ոչ մարմնոյ միայն միութի ընդ բանին. այլ բովանդակ իսկ և բոլոր մարդոյս անձին և մարմնոյ եղև փրկութի ճշմարտապէս նորին բանին. *Մարդկան ապա բնութի գոյր որ առ ՚ի Մարիամայն ըստ ածեանն գրոց. և ճշմարիտ էր մարմինն որ փրկչին. և ճշմարիտ՝ վս զի մեր իսկ էր. քանզի քոյր մեր էր Մարիամ. քանզի ամքն յադամայ եմք. *Առ այսոցիկ ոչ ոք կարէ ընդդիմասաց լինիլ. յիշելով զոր գրեացն Ղուկաս. զի յետ յառնելոյն ՚ի մեռելոց, կարծելով ոմանց ոչ նոյն ինքն ՚ի մարմնին որ առ ՚ի Մարիամայ՝ տեսանել զՏէրն. այլ փոխանակ այսորիկ ոգի՛ տեսա

*Առ Եպիկտետոս.

նել. ապա տեսէք ըղ ձեռս և զոտս. զի ես նոյն եմ. շօշափեցէք զիս և տեսէք. զի ոգի՝ մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս տեսանէք զի ունիմ. և զայս ասացեալ՝ եցոյց նոցա զձեռս և զոտս.

Աստի և յանդիմանել կարէ զորս իշխեցին ի մարմին և յոսկերս շըրջել զՏէրն. քանզի ոչ ասաց թէ որպէս զիս տեսանէք մարմին և ոսկերս լեալ. այլ թէ ունիլ. զի մի՛ նոյն ինքն առ հա՛ բանն յայն շըրջեալ կարծիցի. այլ նա ունելով զսա. և յառաջ քան զմահն, և զկնի յաթեն գոլ հաւտացի.

Արդ՝ այսոցիկ այսպէս ունելով զայս, աւելի է յայլոյն ձեռնարկել և յայտնել ինչ վս նոցա. քանզի մարմնոյն յորում էր բանն՝ ոչ գոլով միաւնական աստուածութեանն. այլ առ ՚ի Մարիամայ ճշմարտապէս ծնեալ. ԵՃ և նոյն

և նոյն ինքն բանն ոչ
փոփոխեալ յոսկերս և
'ի մարմին · այլ 'ի մարմնի
եղեալ ։ և մարմինն զոր
էառ 'ի կուսէն՝ անքակ
էր 'ի բանն միացեալ․ և մա
նաւանդ ցուցանէ իսկ զբը
նութեցն զանքակութի
և զմիութի · * Ի կարգ՝
յայն ինչ դրդուեցան
զոր յօհաննէս ասէ թէ՝
բանն մարմին եղև ։ ուս
տի և առ 'ի յօհաննէ՝
ասացեալն թէ՝ բանն մար
մին եղև՝ զայս ունի միտս
և ոչ և 'ի նորին նմանս է
զայս գտանել ։ գրեալ է
'ի Պօղոսէ՝ թէ քս վասն
մեր եղև անէծք · որպէս
ոչ նոյն ինքն եղև ա
նէծք՝ այլ զի յաղգս մեր
ընկալաւ զանէծս, առի
լինել անէծք · այսպէս և
մարմին լինելով՝ ոչ փո
փոխեցաւ 'ի մարմին · այլ
զի մարմին յաղագս մեր
ընկալեալ՝ եղև մարդ ·
* Զի ասելն թէ բանն
մարմին եղև, ըստ ասա

ցելոյն առ 'ի յովելայ,
հեղից յոգւոյ իմմէ 'ի
վր ամ մարմնոյ ։ քանզի
ոչ և յանասունս էր խոս
տումն · այլ միայն 'ի մր
դիկ · յաղգս որոյ և տրն
իսկ եղև մարդ · Աշխա
րհիկ ասպ բանի զայս ու
նելով միտս, յիրաւի՝ ըստ
գտցեն զանձինս իւրեանց
ամն՝ ոյք կարծեսն յա
ռաջ քան զԱմբեխամ դոլ
զառ 'ի նմանէն մրմինն ։
և յառաջ քան զնա ու
նիլ զմարդկայինն ոգի
բանին ։ և 'ի նմին նախ
քան ըղձալուսան միշտ
դոլ ։

* Պատարեսցին և ոյք
ասենն ոչ դոլ ըն
դունակ մահու ըզմար
մինն · այլ անմահ 'ի բը
նութե լինել զայս ։ զի
եթէ ոչ էր մեռեալ, որ
պէս Պօղոս իսկ աւան
դէր կորնթացւոցն · զոր
և ընկալաւ թէ քս մե
ռաւ ըստ գրոց վասն
մեղաց մերոց ։ կամ

* Սրբոյն Աթանասի

զի ո՞րդ բնաւ յարեաւ՝ եթէ ոչ յառաջեր մեռեալ։

* Պատկառեսցին յոյժ՝ և որք զմտաւ ածին յանդգնիլ, կարծողք փոխանակ երրորդութեան լինել չորրորդութիւն, եթէ 'ի Մարիամայ զմարմինն առացեալք. * Զի եթէ միանգամ առեմք ասեն զմարմինն՝ մնայ երրորդութիւն երրորդութիւն. ոչ ինչ օտար 'ի ներքս ածելով բանին։ * Իսկ ապա եթէ մարդկային առեմք առ 'ի Մարիամայ զմարմինն, հարկ է օտար եղելոյ ըստ բնութեան մարմնոյն, և գոլով 'ի նմա բանին, չորրորդութիւն փոխանակ երրորդութեան լինել յաղագս մարմնոյն յաւելուածոյ. Իսկ զայս այսպէս ասելով՝ ոչ իմանին թէ ինքեանք լինին զըրկեալք։ * Զի թէպէտ և ոչ 'ի Մարիամայ ասեն զմարմինն, այլ միանա-

* Առ Եպիկտիտոս.

կան նոյն ինքն բանին, ոչ ինչ նորանալ ումպ ունին իսկ ստուգել 'ի միտս իւրեանց. մի՛ արդեօք ումպ խորհելով այնպէս կարծեսցին. այլ ըստ իւրեանց մտացն ցուցեալք լիցին ասել չորրորդութիւն.

* Քանզի զոր օրինակ՝ որդի ըստ հարցն միանականելով հօր՝ ոչ ինքն է հայր, այլ որդի առ հայր ասի միանական. այսպէս միանական մարմին բանին, ոչ ինքն բանն է, այլ այլ առ բանն ասի։ Իսկ այսպէս ելով և ե̃ նց երրորդութիւն չորրորդութիւն. է̃ զի ոչ եթէ ճշմտ և կատարեալ անբաժանելի երրորդութիւն ընդունի յաւելուած. այլ 'ի դոցանէ իմացեալն։ և զի ո՞րդ ապա տակաւին քրիստոնեայք կամիցին կոչել. ո՞յլ է̃ զԻ̃ն ա̃ծ իմանալով։

* Պարձեալ և յաղ միազանգամութիւն նշ է

ԵՃԷ տեսա

* Սրբոյն Մաբանացի

տեսանել, զի եթէ սակս լինելոյն և ասելոյ ՚ի գլխոյ առ ՚ի Մարիամայ գոլ և մրդկային զմրմին փրրկ չին՝ իմանան փոխանակ երրորդութե չորրորդու թի, ոպ յաւելեալ է զերոյ մարմնոյն՝ յոյժ մո լորին, հաւաստեցուցա նելով զարարածս արար չին. և զմտաւ ածեալ ք զկատարեալ միութին յաւելեալ ընդունիլ. * Ո՛չ գիտացին եթէ ոչ յաղագս յաւելելոյ յմիութին՝ բանն եղև մարմին. այլ զի իվեր ա ռեալ նորս գործեսցէ զմարմինն. և ոչ դրձ զի պայծառասցի բանն յա ռաջ եկն ի Մարիամայ, այլ զի զմրդկայինս ազգ փրկեսցէ՛. * Որպ ապա կարծեն ՚ի ձեռն բանին փրկել զմարմինն և կեն դանացեալ յաւելեալ յմիութի բանին առ նել. մանաւանդ թէ նոյն իսկ մարդկութեաս մեզ

* Մ.— Աոպիկոյն.

յաւելեալ եղև բանին որ առնա հաղորդութի և միաւորութի. քանզի ՚ի մահկանացուէս եղև անմահ. և ընչաւոր գո լով՝ եղև հոգևոր. և յերկրէս եղեալ՝ Է երկ նայինս եւ ՚իվեր դրունս. * Իսկ արդ՝ երրորդու թի և առնլով բանին ըզ մարմինն ՚ի Մարիամայ՝ է երրորդութի. ոչ յաւե լեալ ընդունելով և ոչ բարձումն ինչ. այլ միշտ կատարեալ է և յերրոր դութե միութի ճա նաչի. և այսպէս յեկեղե ցւոջ միութի քարո զի հայր բանին.

* Իսկ ապա աստուստ լըռեալ դադարեսցին այսուհետև որք երբեմն ասէինն զառ ՚ի Մարիա մայն յառաջեկեալ մար մին՝ ոչ գոլ զնա քն և տր և ած. զի եթէ ոչ ած էր ՚ի մարմնի՝ զիա՞րդ իսկ յա ռաջ եկեալ ՚ի Մարիամայ կոչեցաւ Էմմանուէլ՝

ե ձդ որ

*Սրբոյն Էմմանուէլի
որ թարգմանի ընդ մեզ
ա՟ծ. *Նաեւ կամ որպէս
իսկ Պօղոս զի եթէ ոչ
բանն էր 'ի մարմնին՝ հը
ռոմայեցւոցն գրէր ա
սելով. յորոց եւ ք՟ս ըստ
մարմնոյ. որ է 'ի վ՟ր ամե
ցուն ա՟ծ օրհնեալ յաւի
տեանս. ամէն.

*Խոստովանեսցին ապա
եւ որոց յառաջագոյն
ուրացեալ ըզխաչեալն
գոլ ա՟ծ վրիպեալ, հաւա
նելով բոլորից ա՟ծաշունչ
գրոց. եւ մանաւանդ թով
մասու՝ յետ տեսանելոյ
'ի նմա զնշան բեւեռացն
ասելով՝ տ՟ր իմ եւ ա՟ծ իմ.
*Քանզի ա՟ծ եւ տ՟ր փա
ռաց գոլով որդի, գոյր
յանարգութե եւ յանպատ
ուութե բեւեռեալ 'ի խա
չին. եւ մարմինն չարչա
րիւր՝ ձգեալ 'ի վ՟ր փայ
տին. ուստի եւ ստորաթո
րեալ իջանէր 'ի կողից
նր՟ արիւն եւ ջուր. տա
ձար բանին գոլով լցեալ
ա՟ծութէն. *Սա՟յմրկ

*Ա․ Նոպինջարինն,
եւ արեգակն իբրեւ ետես
զարարիչն իւր 'ի թշնա
մանել մարմնին՝ ոչ համ
բերեալ՝ զճառագայթն
յինքն զգլպեաց՝ առնե
լով խաւար 'ի վ՟ր երկրի.
եւ նոյն ինքն մարմինն ու
նելով բնութի մահկանա
ցու, յարեաւ 'ի վեր ք՟
զբնութի, 'ի ձեռն որ ի
նմա բանին. եւ էհան՝
եւ էառ ըստ բնութե յա
պականութե. վ՟ս զի ըղ
գենլով 'ի վեր ք՟ ըղբան
եղեւ անապական.

*Իսկ յաղագս դանդա
չելոյն ոմանց եւ ասե
լոյն, թէ ոչ՟ առ իւրա
քանչիւր ոք եղեալ 'ի մար
գարէսն բանն, նոյն գու
նակ ոչ՟ 'ի միոյ ուրուք
'ի մարդկանէ, 'ի մարխա
մայ եկն բանն, աւելի է
մերկացուցանել ինչ.
յայտնի ունելով զանմը
տութե նց՟ ըստգտանս.
*Ոչ 'ի թէ նոյնպէս եկն՝
յո՟յր սակս 'ի կուսէ. այլ
ոչ է նա յառնէ եւ 'ի կնո
նէձ՟գ չէ.

*Սրբոյն Գրիգորի

ջէ. Քս զի այսպս իւրաքան
չիւր ոք ՚ի սրբոցն ծնաւ.
կմ վնէր այսպէս եկեալ
բանին. իւրաքանչիւր ու
րուք նց մահ՝ ոչ ասի վս
մեր եղեալ. այլ միայն սո
րայս. կմ հիմ իւրաքան
չիւր ուրուք գալով մար
գարէիցն՝ բանին միայն
ասի գալուստ. վասն զի
միայն որ առ ՚ի Մարիա
մայն՝ որպէս միանգամ ՚ի
վախճան յաւիտենից ե
կեալ. կամ յոյր սակս այն
պէս գոլով նր ոպ եկն յա
ռաջին սուրբսն՝ յամենե
ցունց յայլոցն մեռեալք
ոչ ևս յարեան. իսկ որ
առ ՚ի Մարիամայն՝ նա մի
այն յարեաւ յերրորդ
աւուր. *Կամ է՞ր վս.
թէ ըստ նմանութե այլոց
եկն բանն՝ ասի նա միայն
որ ՚ի Մարիամայ՝ Էմմա
նուէլ. ոպ մարմնոյն յը
րութե ածութեն ծնել
՚ի նմանէ. Քս զի Էմմա
նուէլ թարգմանի ընդ
մեզ ած. *Կամ է՞ր վս.

*Գր. Լուսաւորչին.

եթէ նոյն գունակ եկն
իւրաքանչիւր ոք ՚ի մար
գարէիցն ուտելով և ըմ
պելով և վաստակելով և
մեռանելով, ոչ ասի նոյն
պէս ուտել և ըմպել և
վաստակել և մեռանել.
այլ միայն յայնր վս՝ որ
՚ի Մարիամայն. *Քան
զի զոր ինչ մարմին նր
չարչարեցաւ, զայս ոպ
իւր ինքեանն բանն ասի
չարչարիլ. և այլոցն ամե
նեցունց ասացելոցն թէ՝
ծնան և եղեն *Իսկ որ
՚ի Մարիամայն՝ յաղագս
նր ասի թէ՝ Բանն մար
մին եղև. *Ուստի ցու
ցել թէ առ այսոն ամենե
սեն յաղագս մրդկեանա
լոյն լինէր բանն. Իսկ ՚ի
Մարիմայ՝ նոյն ինքն բա
նին մրմին առնլով յանձ
եկն երևեւ մրդ, բնութ
և էութե բան գոլով այ.
Իսկ ըստ մարմնոյ՝ ի ղա
ւակէ՝ Դաւթի և ի մար
մնոյ Մարիամայ եղեալ
մարդ. ոպ ասաց Պօղոս.

ՆՃՆ *Ո սա

*Սրբոյն Ներսիսի

* Օ՛ սա՛ հայր եղոյց ՚ի
հոսանսն յորդանանու
և՚ իլէրինն՝ ասելով՝ դա՛
է որդի իմ սիրելի՝ ընդ
որ հաճեցայ։ * Օ՛ սա՛
արխանսոյքն ուրանան ·
իսկ մեր ծանուցեալ՝ եր
կրպագեմք · ո՛չ բաժա
նելով զորդի և զբանն ·
այլ զնոյն ինքն բանն գի
տացեալ գոլ որդի · ո
րով ա՛մ եղև և մեք փըր
կեցաք ·

* Ս ո՛ որոյ զարմացաք
թէ՝ զի՞ իսկ բնաւ
՚ի ձեզ յաղագս այսպիսի
յայտնի և երևելի իրաց
եղև բանակռուութի ·

* Նաև շնորհք ա՛յ · զի
որ չափ տրտմեցաք
հանդիպել գրեալցս՝ նոյն
չափ ուրախացաք ՚ի վ՛ր
կատարման սոցա · Քան
զի հանդերձ խաղաղու
թե յուղարկեցան · խա
ղաղացեալ ք ՚ի վ՛ր խոստո
վանութե բարեպաշտ և
ուղղափառ հաւատոյս ·

* Օ՛ այս ահա և իմ ո՛չ

*Եւ Եպիփանու.

յայժ յաջորդոյն զմնաւ
ածեալ հաւանեցոյց զը
րել զսակաւ խօսկացելս
մի՛ գուցէ առ ՚ի լաւութէ
տրտմութե փոխանակ ու
րախութե լիցի որոյ ՚ի
միաբանութէն ըղպատ
ճառս ուրախութե ընծե
ռեն մեզ ·

* Արդ՝ աղաչեմ այսու
հետև՝ նախ և առա
ջին ըղձքո երկխղածու
թիւնդ , և երկրորդ ան
գամ զլսօղսն այսոցիկ ,
հանդերձ գիտակցութե՝
ընդունիլ զայսոսիկ ։

* Եւ եթէ ինչ պակաս
գտցի առ ՚ի լրումն բա
րեպաշտութե՝ զայն ուղ
ղել և ծանուցանել ինձ ,

* Իսկ ապա թէ ո՛չ տը
գէտ եղելոյ բանի , կամ
կատարելապէս գրել , թո
ղութի՝ առնել ամենե
ցունց մերոց յաղագս ա
սացեալ տկարութեն ,

* Ողջոյն տուր ա՛մ սէց
՚ի Տէր * Որում փառք
յաւիտեանս · ամէն ·

Է ՃՂ   ԿԱ

*[illegible]

*ԱՅՏՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱՌԱԳԻՐՔ·

Այս ինչ կայ 'ի սմա·

*Վասն թէ՝ չորս իմաստ գրեալ.

Գլուխ, Ա.

*Վասն թէ՝ չորս իմաստ հաստատեալ։

Գլուխ, Բ.

*Վասն թէ՝ ինչէ յետոյ անուն։

Գլուխ, Գ.

*Վասն թէ՝ չորս առ մարդ բանն աստուծոյ։

Գլուխ, Դ.

*Վասն թէ՝ որպէս առ անձնացեալ բանն աստուծոյ։

Գլուխ, Ե.

*Վասն թէ՝ չորս գիտութեան։

Գլուխ, Զ.

*Մարմնոյ։

*Վասն թէ՝ չորս գիտութեան։

Գլուխ, Է.

*Վասն թէ՝ որպէս առնելի նոյն գործելն։

Գլուխ, Ը.

*Վասն խոյծանելն՝ որ յառաջացեալ գրեալ։

Գլուխ, Թ.

*Վասն ըստ այսմ, յերկրի երկրոյն զօրութեան։

Գլուխ, Ժ.

*Վասն անշէջ լուսաւորութեան գրեալ։

Գլուխ, ԺԱ.

*Վասն թէ ոչ մարդ առնել հաստատութեան բանի աստուածային գիտութեան բերանոյ ի բնութեան։

Գլուխ, ԺԲ.

*Վասն թէ՝ յաղթեալ մարդ երկրաւոր բանն աստուծոյ։

Գլուխ, ԺԳ.

ԵՃԷ Վասն

*Յաղ Մերոյ

*Վասն Որէ՝ քանն չէր մարմ
նականցն Տեառ տառապանք, յա
րուցոյց ՚ի գերոյ.

Գլուխ, ԺԴ.

*Ինոյն խորհուրդ.

Գլուխ, ԺԵ.

*Նոյյ ՚ինոյն խորհուրդ.

Գլուխ, ԺԶ.

*Վասն Որէ՝ ոչ տառապանօ
չգէտ մարդէ ՏՐ.

Գլուխ, ԺԷ.

*Վասն այսր խորհրդածու
թեան.

Գլուխ, ԺԸ.

*Վասն Որէ՝ տառապանօ առ
ՏՐ, յառաջելոյ քանզ.

Գլուխ, ԺԹ.

*Վասն Որէ՝ տառապանօք ՏՐ.

Գլուխ, Ի.

*Վասն Որէ՝ շիարգիմացուց
շքանն մարմին եղեն՝ և
քնածեցաւ ՚ի ձեղ.

Գլուխ, ԻԱ.

*Մտածնիս.

*Վասն Որէ՝ շիարգիմացի
ած-ծին՝ նոյան մարիամ.

Գլուխ, ԻԲ.

*Վասն ՏՐ վոխացուցնա
յառապանածաւլնչ գրոյ.

Գլուխ, ԻԳ.

*Վասն Որէ՝ տառապանօ և
մարդ առէ սրնառու.

Գլուխ, ԻԴ.

*Վասն Որէ՝ հորհորանին ՏՐ
մոյ ասին և ոչ երկայ.

Գլուխ, ԻԵ.

*Վասն Որէ՝ մարդկայնեն ոչ
վերաբերութեամբ ասին քանին,

Գլուխ, ԻԶ.

*Թնուշը ոսբերեայ առ ՏՐն
ծիրեղ, վասն այլ և այլ
խնդրոյ.

Գլուխ, ԻԷ.

*Թնուշը որբոյն ծիրեղի ՚ի
լուծման խնդրոյն ոխ
բերեայ.

Գլուխ, ԻԸ.

*Ցանկ Սրբոյ Մատենիս .

*Թուղթ սրբոյն Կիւրղի առ
Թէոդոս թագաւոր, վասն
շարժին .

*Գլուխ, ԻԹ . *

*Թուղթ սրբոյն Կիւրղի առ
թագուհին Եւդոկիա,
կին Թէոդոսի .

*Գլուխ, Լ . *

*Յորում վասն հնազանդու-
թեանն Քրիստո-
սի :

*Գլուխ, ԼԱ . *

*Յորում և վասն սրբելոյն և
քահանայութեանն Քրիս-
տոսի .

*Գլուխ, ԼԲ . *

*Յորում և վասն փառաց ան-
լոյն Տէառն Յիսուսի Քրիս-
տոսի :

*Գլուխ, ԼԳ . *

*Յորում և վասն յառնելոյն
Քրիստոսի 'ի մեռելոց
փառօք հօր :

*Գլուխ, ԼԴ . *

*Յորում յամօթ հակառա-
կորդացն ասա-
ցեալ :

*Գլուխ, ԼԵ . *

*Թուղթ սրբոյն Կիւրղի առ
քորսն Թէոդոսի : յորում վկայ-
ութիւնք սրբոց հարցն :

*Գլուխ, ԼԶ . *

*Թուղթ սրբոյն Կիւրղի առ
Թէոդոս թագաւորն . վասն
ուղղափառ հաւատոյ :

*Գլուխ, ԼԷ . *

*Թուղթ նորին առ նոյն,
յետ դառնալոյն 'ի սուրբ
ժողովոյն Եփեսոսի :

*Գլուխ, ԼԸ . *

ԵՃԹ Թուղթ

*[illegible]

* [illegible]

Գլուխ, ԼԹ.

* [illegible]

Գլուխ, Խ.

* [illegible]

Գլուխ, ԽԱ.

* [illegible]

Գլուխ, ԽԲ.

* [illegible]

Գլուխ, ԽԳ.

*[illegible]

* [illegible]

Գլուխ, ԽԴ.

* [illegible]

Գլուխ, ԽԵ.

* [illegible]

Գլուխ, ԽԶ.

* [illegible]

ՎԵՐՋ.

* Յնծացայ ես 'ի բանս քո · որպէս որ գտանէ աւար բազում.

ԵՃԺ Ցի

*Յիշատակարան

*Յիշատակարան Սրբոյ Մատենիս Յոհաննէ՛ *Խաչատուր Վարդապետէ՛.

ՓԱՌՔ ԱՆԷԱղին. անսկզբն իսկականին. անծին ծնողին. ծնողի և պատճառի ծնիցելոյ բանին. աներբ և անժամանակ Էին. *Եւ համագոյ ծնողին ծոցածին Որդի ածնին. առ մերս թափեցելոյ կենարարին տն յն քի. *Եւ բղխեցելոյն ի Հօրէ, Որդւոյ փառակցի, Հոգւոյն ճշմարտի. *Այ ամենակալի. երից անձնաւորութեն և միոյ բնութե. Տէրութե և համափառ Աստուածութե սրբոյ Երրորդութեն. Հօր և Որդւոյ և Սբ Հոգւոյն. յարաձգական և մշտնջենաւոր՝ անսահման և անվախճան յաւիտենին.

Ամէն.

*Սրբոյ Մատենիս.

*Արդ՝ ի գլուխ կատարման, և ի յանդունդ ահարտման Աստուածութեն և Աստուածոյ Տիրապարգև և Հոգիանորդ՝ մեծամերձ և Աստուածեան՝ ուղղադաւան և ճշմարտուսոյց սբ Կտակիս, և մեծաքանեալ սբ Մատենիս, *Նախ և առաջին՝ փոքր իշատէ արտադրեսցուք ըստ կարի մերում ըղպատճառ աննիւթ գոյաւորութե սորին՝ յառատաբուղխ շնորհաց Հոգւոյն սրբոյ. բղխեցելոյ ի Հօրէ սրբեցելոյ և մաքրեցելոյ՝ Արքազանի և մեծամերձ եղելոյ, Երիցս երանելոյ և երջանկի Տռն Տր̃, մեծ Քահանայապետին և սուրբ Հայրապետին Տեառն Կիւրղի Աղեքսանդրացւոյ. Յաջորդի Առաքելական Աթոռոյ սբ Աւետարանչին Մարկոսի.

*Արդ՝ ի լրումն բոլորի Ե Ճ Ժ ա̃ տնօ

տնօրինեն մեծ խորհրդ
դոյ՝ Այ Մարդացելոյ
և մերոյս միացելոյ՝ բնու
թի անձնաւոր առ 'ի կրու
սէն առնելոյ, և անբաժ
մութե՝ միով բնութե
առ Հայր վերացելոյ.
կտակ կենաց հաստատել
և պատուէր անվրէպ իւ
րոց ընտրելոց սրբազա
նից աշակերտացն տուեալ
աւետարանն Հօր սպասել
առ 'ի զգենուլ զօրու
թի 'ի բարձանց։ * Իսկ
յետ ընդունելութեան
երկնաւոր պարգևացն
Հոգւոյն սրբոյ եկաւո
րութեն առ նմ, և հանգ
չելոյ 'ի նմ հրեղէն լեզ
ուօք, առին հրաման 'ի
Հոգւոյն սրբոյ՝ քարոզել
զբանն կենաց, և զծա
գումն փառաց Միած
նին 'ի Հօրէ. * Որք և
ընթացան անխափան գը
նացիւք յորոտս տիեզե
րաց, լուսաւոր բանիւ
և կենարար վարդապե
տութե. և Ածահրաշ

Լ.Ր

նշանօք դրաւելով ըզ
հեթանոսս 'ի Հաւատս
ճըշմարտութե. և 'ի խա
ւարէ՝ կռապաշտութե 'ի
լոյս Աստուածգիտութե. եր
կրպագուս առնելով
Սրբոյ Երրորդութեն
և ժառանգորդս երկնից
արքայութեն. * Եւ
թեպէտ սոքա այսպիսոյ
և այսքան բարեաց են
փրկութե առիթք և պատ
ճառք եղեն ազգի մարդ
կան, այլ ոմանք 'ի սոցին
սպասաւորաց արմատ դառ
նութե 'ի վեր երևեալք՝
յոգունց պատճառ ե
ղեն կորստեան. և քակ
տումն հաւատոց ճշմար
տութե. որք սպրդեալ
մուծին հերձուածս կո
րըստեան. ըստ ասելոյն
Յոհաննու թէ 'ի մէնջ
ելին այլ 'ի մէ ընտրելոցն
որդին կորստեան. և 'ի
սոցունց՝ հեմենոսն. և
փիլետոսն. և դեմաս.
նաև նաւատոս. և պղծն
արտեմոն. և այլք բա
ԵԶԺԷ զումք.

*Յիշատակարան
զումբ. *Ոմանք զ Հասա
րակաց յարութիւն ուրա
նալով. և ոմանք զխոստո
վանութիւն և զք̃բ միըը
տութիւն բառնալով. և
այլ յոլով չարեաց նը
պաստ լինելով *Իսկ յետ
բազում ժամանակաց,
ոչ միայն յարտաքին փի
լիսոփայից` այլ և 'ի մերս
եկեղեցւոյ վարդապետաց
եղեն գայլք ապականիչք
հօտին Ք̃ի. որպ̃ և Նո
միոս. և արիոս. և հոգե
մարտն մակեդոն. նա և
երիցս Թըշուառեանն
պիղծն և անիծեալ` մար
դադաւանն նեստորիոս.
*Սակայն ըստ ասելոյ հո
գեպատումն տեսանողին.
Թէ ոչ տ̃ն զօրութեց Թո
ղեալ էր մեզ զաւակ 'ի
սիօն, չար քան զսոդոմ
լինէաք. որք են հոյլք
հերձուածողաց. այլ որպ̃
նոքա արբանեակք չարին
գոլով, և 'ի նմանէ զօրա
ցեալք յանպարշտութի`
ըդ եկեղեցիս ուղղափա

Սրբոյ Մովսէսի.
ռաց մարտ եդեալ պա
տերազմին, նմանապէս
'ի հոգւոյն սրբոյ ընտը
րեալք և զօրացեալք ըս
պառազէնք հաւատոյ և
ախոյեանք եկեղեցեաց,
Հոգեկիրք և ա̃ծընկալք
Հարք և Հայրապետք
աթեղերաց, և Ա̃ծաբան
Ս արդ̃պք` ջատագովք
Ճշմարտութեն երևեցան
յիւրաքանչիւր ժամա
նակս. *Որք հերքեալ և
մերժեալ հալածեցին ըզ
հոյլս հերձուածողացն
ապականիչ գազանաց` 'ի
գաւթէ ս̃բ խաշանց բա
նաւոր գառանց. որք ոչ
միայն ընդ դուռն ոչխա
րաց. այլ ընդ այլ ելին.
վս̃ զի գողք էին և աւա
զակք. որք ըստ արժա
նեացն յարդարադատ դա
տաւորէն ընկալան ըզ
վճիռ պատուհասի` առ
հաւատչեայ հանդերձել
տանջանացն, և որք նո
ցին կամակիցք եղեն.
*Իսկ երանելի և սուրբ
ԵՃԺԴ Սար

* Յիշատակարան

Մ արդապետք արժանա պատիւ փառօք փառաւո րեցան յերկրաւորացս և յերկնայնոցս։ * Որ ևս գերազանց փառօք փայլեցաւ գեր քան զամ վարդ̃պետս եկեղեցւոյ · Լ.խոյեան և Ռ.մբշամրտ հաւատոյ վերաձայնիւր յամենեցունց մակադրա կան անուամբ ։ * Որ ևս քան զևս քաջապէս մար տեաւ ընդ դէմ պղծոյն ղեստորի երկաբնակ ան պարշտի ։ * Որ և բա զումանգամ ՚ի ձեռն նա մակի խրատեաց զնա դառ յուղղութի ․ ՚ի բաց թող լով զանպարիշտ և զան ած հայհոյութին ։ որոյ ոչ հաւանեալ ճշմարտու թեն ․ այլ ՚ի նմին կացեալ յամառութե ։ * Վ ասն որոյ սոսկալի նզովիւք՝ որով հոգւոյն սրբոյ՝ կտրեաց ընդ մէջ ․ և՚ի բաց էառ ՚ի նմանէ զպա տիւ քահանայութեանն և հրամանաւ Լ.րքային

Սրբոյ Ս...տէնիս.

Թէոդոսի բարեպաշտի հաւաքեցաւ ՚ի մետաղս ։ և անդ սատակեցաւ չար մահուամբ ըստ արժա նեացն ։ * Նաւ բանն ոջ աճէր և յղ̃խէր ՚ի ձեռն երանելւոյն որ և գրեաց նամակ օրհնութե և կը տակ հաստատութե առ բարեպաշտն Թէոդոս ։ և առ քերսն նորին առ Պ̃էտասէր Թագուհին հաստատուն կալ ՚ի հա ւատսն ճշմարտութե , որ ՚ի Տ̃ր մեր Յ̃ս Ք̃ս. և մի խոտորել ՚ի չար ա ղանդս նորին ։ * Նաւ ու սոյց նոցա զհանգամանս ճշմարիտ դաւանութե յաղագս Բանին մարդա ցելոյ ։ եթէ մի է Տէր Յ̃ս Ք̃ս. և մի է բը նութի ն̃ր ։ և դրձ̃ մի է բնութի Բանին մարմնա ցելոյ · և այսպիսի յոլր վակի ձառիւք խրատեց զն̃ս ։ * Որք կան արձա նացեալք յայսմ Մատե նի ։ * Նա և ծանեաւ

* Յիշատակարան

Հոգևոյն սրբով, ըստ
Երանելի Առաքելոցն
Պետրոսի և Պօղոսի,
եթէ յետ իւրոյ ելանե
լոյ յաշխարհէս՝ գայցեն
արք՝ որք խօսիցին զնոյն
հայհոյութի․ յաղագս
որոյ փոյթ յանձին կա
լեալ ո՛չ ըղձայ հովիւ
դնելով զանձն 'ի վերայ
հօտին ՔՆ․ * Որ և
սկիզբն արար մե ԿԱ
ՏԱԿԻՍ վս անճառ
մարդեղութե և մարմ
նաւորի տնօրէնութեան
Միածնին Հօր՝ յաղագս
մերոյ փրկութեան․ ըս
կիզբն առնելով 'ի տնօրի
նական անուանցն․ որք
յիրէն և 'ի գործոյն կո
չեցեալք եղեն, և 'ի մի
բնութի միաւորութեց․
*Եթէ զի՞նչ է ՔՍ․
*Եւ զի՛ նչ Օծեալ․
*Օ ի՞նչ ՅՍ․ *Եւ
զի՞նչ Էմմանուէլ․
ես այսպէս ի երկար բա
նիւք և խորին քննութ
հաստատելով զանքակ և

Սրբոյ Ս[illegible]

զանբաժանելի միաւորու
թի միոյ բնութե բանին
մարմնացելոյ․ * Որ եւ
բազում մասամբ և պէս
պէս օրինակօք և յոլով
վկայութբ հաստատեալ
զանբաժանելի միաւորու
թիւն միոյ բնութեան
Տեառն մերոյ Յիսու
սի ՔՍի․ *Որ և պարա
պեալ ես ամ ընդդիմա
ցական առարկութեց․
առ 'ի կարկումն և 'ի պա
պանձումն երկաբնակ
աղուեսաբարոյ փընտռե
նաքատակ հերձուածո
ղաց․ *Որ և շպարա
պումն վկայութեց յածե
լեն դրոց որ իսմա՝ 'ի
վր որին յորջորջել վս զի
ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ
կոչի սա 'ի մանկանց եկե
ղեցւոյ․ *Որ և յոլով
բանիւք և երկար ճա
ռիւք ամարտեաց զսա
'ի թիւս քառասուն եւ
վեցից․ յանդելով խոր
հրդական համարով․ զի
ջումն Բանին Այ առ
նձժե մերս

*Յիշատակարան.

Մերս փրկութի, ՚ի վեց երրորդում դարուն յաղագս ՚ի վեց երրորդում աւուր ստեղծեալ մարդոյն, ՚ի քառից գոյացեալ նիւթոց.

*Որև խորհրդաբար խնկապէս բերեալ աւարտումն սորին ըղդոյութիւն մերոյ բնութէս. և զնորոգումն վերստին կենդանութեան ՚ի ձեռն եկաւորութե բանին.

*Որև յիշատակ բարեաց և գանձ անկողոպտելի շնորհեալ ըղսամանկանց սիոնի. նա և ջահ անշիջանելի յաւէտ լուսատու հայաստանեայց եկեղեցւոյ, Ճշմարտախոհ և ուղղադաւան մերոյինս հաւատոյ.

*Որև բերեալ եղև ՚ի մայրաքաղաքէն կոստանդինու պօլսէ ՚ի հայս. ՚ի ձեռն երանելի վարդապետին Պսակ անուն և մեծ նահատակին Տր Ստեփաննոսի Սիւնեց Եպիսկոպոսի. ՚Ի փառս Քի. Այ մերոյ օրհնելոյն յաւիտենս. Ամն.

*Բան Նորբեղեան Մա ...րեն Սիրելի.

*Մա երջանկաշատ Սուրբ Հայրն Մի- րեղ.
Փառեալ 'ի Մարկի Սրբէն ըղ Բի- րեղ.

ՍՄծան հօտին հովիւ սրբա զան.
վերդիտող անքուն ակնբ արթնա կան.
իբր անհնդատ ցուպ 'ի ձեռին կանգնա կան.
երից քառից գրոտր հանգոյն և նը ման.
*Ուսահորդակից կենաշաւիղ անդրան կաց.
առաջնորդաց և քաջ հովուացն երջան կաց.
կացեալ 'ի գլուխ լերին բարձու ակնա բաց.
եղեր աղտօղ կողոպտողին պատրա նաց.
*Սերման սէյ կենաց բանին ժիր մը շակ.
հապայացեալ հանապազորդ 'ի վաս տակ.
որ ակօսեալ ըզ բանականս ագա րակ.
կակղացուցեր լինիլ հոգւոյն ընդու նակ.
*Որոմնախիլ քաջ երկրագործ յորաշ խատ.
յայգւոջ էին որ 'ի տեառնէ' ցանկա պատ.
յորմէ հնձել ըզ տունկ չարին դառնա մատ.
բարձեր 'ի մէնջ ըզ բիծ նորին և զա րատ.
*Լուսաթակնաւ աննիւթապէս փայլե ցար.
զի 'ի մարմնի անմարմնապէս վարե ցար.
որ և յաւէտ վարդապետեալ ուքնե ցար.
և մեզ վարժիչ և հրահանգիչ յայտնե ցար.
*Բէնահաւաք ընտրեցելոց համըն թաց.
նախանձայոյզ ճըշմարտութեան օրի նաց.
և ըստ մէջ մաքրախորհուրդ տեսա ղաց.
ցանուցանող աստուածակամ պատգա մաց.

ԵՃԺԸ Բա

* Բան Ներբողեան Ս. Սուրբն Սարգսի.

*Բարէխական ճառագայթիւք անհա սին ·
գերանբնոյլ ծագմամբ լուցեալ ՚ի յան ձին ·
նոր սամուէլ ՚ի քահանայական խորա նին ·
այր ըստ սրտի ամենակալ արար չին ·
*Նախորդակիր մեծ քահանայ աստու ծոյ ·
հաւատապետ անքննելույն խորհրդ դոյ ·
և ըստ ըմբռն լերաձայնման համբա ւոյ ·
ան յաղթելի սուրբ ախոյեան հաւա տոյ ·
*Սորովաբան բազմառաւելն յաղթա լանջ ·
՚ի մենամարտ պատերազմին ան նա հանջ ·
յորմէ ահա ծըփման գերին մըտա տանջ ·
յոյժ թալկացմամբ լքեալ եղև ՚ի բար բանջ ·
*Իստաղաւարտ սէյ հոգւոյն բարձրե լոյ ·
քաջագինեալ ընդդէմ չարին հերձուա ծոյ ·
հարեր ըզնա քարամբ քոյին հանճա րոյ ·
որպէս դաւիթ ըզ գողիաթ ՚ի պար սոյ ·
*Հիւսեալ ՚ի մի անտարաձայն խորհրդ դով ·
գերազանցեալ յերկրէ հոգւով և մարմ նով ·
որպէս ոսկի փորձեալ գըտար իբր ՚ի բով ·
մաքրատեսիլ ընդելուզեալ մարգա րտով ·
*Բարուն որ յանդիմանիչ ան ուղ ղից ·
անդէպ գիւտիւք այլաշաւիղ մոլեգ նից ·
թափող դառանց ՚ի դայլական արկա ծից ·
իսկ և ցուցող կենաց ուղի ընդ հան րից ·
*Սրբագընթաց ներ մըշտ ի վայր հակո ղի ·
յերկրուսին մի յոգնահանճար յիրա ւի ·
բիւր գովութ հեղոյդ անձին յարմա րի ·
և ոչ ի մէնջ այլ յաստուծոյն համայ նի ·

ԵՃԺԹ Գ։

*Իան Ներսէշեան Ըա Մարտին Պետրէշ·

*Պօղանջողին բերանափակ կըշտամ բից·
եւ նենգողին բացէ' իբաց հալա ծից·
իսկ համբակաց եկեղեցւոյ հրահան գից·
զարդացուցիչ հըմտացուցիչ և վար ժից·
*Երկասիրեալ յասպարիսի իմաս տից·
մրճով յերկրի հոգւով 'իպարս անմա հից·
արդարև իսկ օծմամբ հոգւոյն հոգե լից·
և կենդանւոյն խաչեցելոյն' խաչա կից·
*Պահպանայգւոյ եղեալ նորոյս ադի նայ·
ջանից տեւօղ սուրբ հաւատոյս 'ի վե րայ·
և տաղանդոյն որ յերկրորդէն ադա մայ·
շահողապէս հաւատարիմ պաշտօն եայ·
*Իբրև ըզփող ահագնաձայն գոչո ղի·
ըստ եսայեայ կայծակնասուրբ տեսո ղի·
եղեալ 'ի ծայր լերին նորոյս սիօ նի·
բարձրացուցեր ըզ բարբառ քո ըղձա լի·
*Սուրբնծայտ սիրով յարեալ 'ի յի սուս·
ըստանձնելով ըզ փայտ վշտին 'ի քոյդ ուս·
անհետընթաց ճանապարհաւ 'ի ծո վուս·
թեւապարեալ առ միացար յերկնա չուս·
*Կառուցելոյն 'ի կրկնակին բըղխ մանէ·
որ յանխախտ և հաստատուն հիմա նէ·
տընտես շնորհաց յածակոյս կողմա նէ·
և քաւութի մեզ ընձեռօղ 'ինմա նէ·
*Ուռ արմատոյ կենաց որթոյն ճըշմըր տի'·
զորոյ ըզ տիպն 'ի քեզ բերեր հաւաս տի'·
յարխական գործ քո յայտնի հանդի սի'·
հայրըն լուսոյ աստուածապէս փառա րի'·

* Բան Ներբողեան Ս. Սուրբն Կիւրեղ.

*Պարապելով ծածայնոց Պարապ մանց·
պտտախանիս պատրաստեցեր պահանջ մանց·
իսկ և մախից և ապընկալ դանդաչ մանց·
չետուր ինչ Թոյլ պորօղօրէն ձըգել ցանց·
*Սըսորդ հըմուտ սէյն ոչ իսկ իծո վու·
ոչ ըուղակաց կենացն եղըօղ և հա տու·
այլ 'ի վիճակ կենդանութեան 'ի մա հու·
որք շընչայինք նոցին ելով հոգե տու·
*Սիւնհոգոսին որ յեփեսոս ժողո վեալ·
առ 'ի միջի հանդիսապէս երե ւեալ·
աստուածածին ըզ մարիամ դաւա նեալ·
և յատենին ըզմիածինն աստ ցեալ·
*Լապերանին ապարասան ապա ղէն·
ընկճեալ եղև 'ի քոց նեաից հարմա նէն·
և մերժեցեալ քոյով բանիւ 'ի պատ ւէն·
ըզ իւրն էառ յամէն իրաւ դատա ղէն·
*Գենջէկ քոյոց անըստերիւր ուսուց մանց·
զոր ըսփածար 'ի ձեռն երկար տաժան մանց·
մաքրեաց ըզ մեզ 'ի գարշաւոր աղտեղ մանց·
և 'ի զաղիր ժանկատեսակ երեւ մանց·
*Լան երանեալ հեղուփ ըզքեղ յօրի նեաց·
յաւետարան որդւոյ իւրոյ որո շեաց·
իբր ըզդըղեակ և աշտարակ հաստա տեաց·
և Թալպիոլթ հաստախարիսխ հաստա տեաց·
*Րանքարաշահ ագնիւ ծառայ քըիս տոսի·
հոլիւ հօտին նըման մեծին Պետ րոսի·
և ըստ սըրբոյ երանելւոյն Պօ ղոսի·
անօթ հոգւոյն կըրօղ անուանն Յի սուսի·

ԵՃԻԱ Սու

*Ի նոյն Նշխարացն Ս. Սրբոյն Կիւրղի.

*Սուսերբ հոգւոյն զոր է մէջքդ իսկ ա ծեր.
զերկայլեզուն հատեալ իբաց կըտրե ցեր.
զոր ՚ի հօտին տեսչութենէն մերժե ցեր.
և ըզ Յիսուս մի և միայն ծանու ցեր.

*Աղեքսանդրեն սաստիկ հոսան և յորդ գետ.
օրէնսուսոյց ճշմարտութեան վարդա պետ.
գիտնականաց իբր ըզ վըտակ յորդ հետ.
ամբարեալ քրիստոսաղբեաց հայրա պետ.

*Կանձին սրբոյդ օթագայել շնորհա տուն.
իսկ ուսումն արար ըզ քեզ ամե ցուն.
որ ըզ պըտուղն արդիւնական գերբե ղուն.
ընծայեցեր տեառն աստուծոյ յաճա խուն.

*Պատմարակ ամենեցունց անհնա խանձ.
անճառելոյն իմաստութեան ունող գանձ.
՚ի վերայ հարցն աւանդութե մըշտա խանձ.
և կործանիչ բացէլ չըրթանց կապող սանձ.

*Րուպ և նըրբալ մերոց լեզուաց աղօտ բան.
սրբոյդ անձին չէ՛ ՚ի գովեստ բաւա կան.
զի քոյդ պիտեաց վերնաբնապէս կայաց ման.
ոչ պատկանի երանութիւն մարմնա կան.

*Իսկ թէ գտցի շնորհս երջանկիդ առա ջի.
ներեա՛ իմոց սըխալանաց յայսմ եր գի.
և աղաչեա ըզ յուսատուն ամե նի.
զի յիմաստից մանկինչ և մեղ շնորհես ցի.

Ծ Ճիը Դ.ար

*Գուրգեալ Տեառն քարին ճա ...ի ·
ժեղ Իտըրընա քօնեալ դա ...ի ·
յուսցի անուն անդիտա նի ·
ուըրԵ-ըդ անուան Եըգաքա նի ·

Ո՛վ երջանիկ Տէր ո՞ք կիւրեղ Իմաստնա քան ·
Յանկ տիրաշէն Քաղաք ամուր Արմանսա սան ·
Յըրօղ նեաից Հարիչ մըթին Արպէս վա հան ·
Պէկ նաւուղեղ Նովէր յերկրի Իուծնել մըդ կան ·
Սաքրահօդի Ուղղադաւան Խօր գիտնա կան ·
Ի հըմտութիւն Բաբունական Պերճաբե րան ·
Ն-շխատասէր Գըղուն բանից Տօկմամբ ճը գան ·
Ն-մենեցուն Սիւն ևնեցուկ Ն-ուանց լըք ման ·
Բախծանակից Զըքմեղ դասուց Ընկերա կան ·
Նազօրեցւոյն Զարչարակցեալ Իխաչ եւ ման ·
Նենգժոտ չարին Գուաածանման Ընկծօղ հե ծան ·
Պաշտօնատար Ինքնադոյն Բախանձնա կան ·

Եճիփ [illegible] Բան

*Բան մաղթանաց սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն, 'ի հանդիսարանս խօսից առնելի. *Որով հոգին Ած հաղորդեալ հասանէ՝ յոգնաբերին.

ԱՂԱՉԵՄ ԶԱՆՓՈՓՈԽԵլի Տէրութիւն ամենազօր հոգւոյդ հզօրի.

*Առաքեա զցօղ քաղցրութե քո, և բարեգործեա 'ի յանձին և յիշխանական ազդման զգայութե՝ զամենալից շնորհս բազմապարգև քո ողորմութեդ. *Նա՛ հերկեա զբանական անդաստան մրմնեղէն կարծրացեալ սրտիս՝ յընդունակութե հոգեւոր սերմանդ. *Քոյ ամենիմաստ էութեդ խոստովանիմք զամենայն պարգևս 'ի մեզ ծաղկեալ և աճեցեալ. *Որ ձեռնադրես Առաքեալս, լցուցանես Մարգարէս, ուսուցանես Վարդապետս, բարբառեցուցանես համրս, և բանաս զփակեալ ականջս խլից. *Որպէս ազդակիցն քո էակիցն հօր՝ Անդրանիկն Որդի՝ քոյին գործակցութե ներգործելով զայս ամ՝ քարոզեաց զքեզ Ած՝ հաւասարակից իսկութեանդ հօր. *Շնորհեա և ինձ մեղաւորիս խօսիլ համարձակութեամբ զկենդանարար խորհուրդ աւետեաց Աւետարանիդ. *Հաւանել արագաթուիչ ընթացիւք մտաց՝ ընդ անհուն ասպարէզս քոյինաշունչ կտակարանաց *Նա՛ 'ի մատչիլ իմ 'ի գլուխ հանդիսի մեկնութե

բանի, նախ ժամանեսցէ՛ առ իս գթութիւնք քո. խօսելով յիս զարժանն և զպիտանիսն և ըզ հաճոյսն քո 'ի ժամանակի. 'ի փառս և 'ի գովեստ Աստուածութեան քո, և 'ի լրումն շինութեան կաթողիկէ եկեղեցւոյ: *Այլ կարկառեա՛ 'ի վերայ իմ զամենամերձ աջ քո. և զօրացո՛ զիս շնորհօք գթութեան քո. փարատեա՛ ի մտաց իմոց զմէգ մթութեան մոռացութեան. ապաքինել ընդ նմին և զխաւար մեղաց. ամբառնիլ ուշիմ իմաստից 'ի կենցաղոյս երկրէ 'ի բարձունս. *Լուսաւորեա՛ յիս վերըստին զծագումն անըստուէր հրաշից գիտութեան Աստուածութեան քո հզօր. արժանի լինել առնել և ուսուցանել յօրինակ բարեաց Աստուածասէր լսողաց.

*Այլ քեզ Տէր փառք յաւէտ. ընդ Հօրդ
ամենակալի, և ընդ Որդւոյն միածնի՝
և բարերարի. այժմ, և յանվախ
ճան յաւիտեանս.
Ամէն:

ԵՃԻԵ Աստա

Առ Ընթերցօղս.

*Աստանօր ծանիր ո՜վ պայծառամիտ ընթեր
ցօղ, զի վս՟ Բնաբանին և Լուծմանցն ՚ի մի
ում տըփի լինելոյ՝ զՅիշատակարանն տըպեց
ման՝ և զորպիսութի ծանուցմանց՝ անդ ՚ի
վերջնումն եդաք, և ոչ աստ. *Եւ դու անդ
՚ի յաւարտումն գիտ և ընթերձեա. Եզաշխա
տօղսն ՚իմա՝ յիշեա յաղօթս քո ՚ի Տէր Յս՟.
*Որ ընդունի զաղաչանս՝ և կատարէ զհայց
ւածս ամենեցուն. *Որում ընդ Հօր ամենա
կարօղի, և ընդ հոգւոյն Ճշմարտի՝ շնոր
հաց պարգևողի, վայելէ շնորհակա
լութիւն՝ երկրպագութիւն և պաշ
տօն. այժմ՝ և յանեզրական յաւի
տեանսն. Ամէն

*Գտանիցեն բարեաց համայնիմացք մեծանուն մարդ նիգ.
*Որք աղօթեն զորս ընթեռնուն ՚ի տըպեցմանց ամ նիգ.